

Nr 19/1972.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
angående indragning av mellanskolan vid
Ålands lyceum.

Genom landskapslagen den 2 juli 1970 om grunderna för skolväsen-
det (28/70) har skapats ett kommunalt skolväsen, vars viktigaste
del utgöres av grundskolan. Grundskolan, som omfattar nio årskurser,
skall ersätta den egentliga folkskolan, medborgarskolan och mellan-
skolan. I samband med införandet av grundskolan förutsätter lagens
31 § en särskild lag om indragning av mellanskolan vid Ålands lyceum.

Enligt den verkställighetsplan för grundskolan, som skolplane-
ringsnämnden har utarbetat och som för närvarande är på remiss hos
kommunerna, skulle ordinarie grundskola införas i de kommuner som
tillhör Norra Ålands försöksdistrikt från och med instundande höst
medan ordinarie grundskola införes i övriga kommuner från och med
höstterminen 1975. Trots att ordinarie grundskolan införes vid des-
sa tidpunkter, har förutom då det gäller skolorna inom försöksdist-
riktet s.k. tillämpande försöksverksamhet redan i praktiken införts
så, att från och med hösten 1972 grundskolans läroplan tillämpas
upp till och med femte årskursen. Detta innebär att de elever som
i höst fortsätter i folkskolans femte klass efter genomgången grund-
skola erhåller grundskolekompetens och kan på grund därav söka in
till gymnasiet.

I anledning härav har skolplaneringsnämndens arbetsutskott upp-
tagit frågan om den fortsatta intagningen av elever till Ålands ly-
ceum till behandling och bland annat gjort en förfrågan angående
berörda föräldrars inställning till indragning av första klassen
från höstterminens början. Denna utredning har ännu icke slutförts,
men enligt förhandsbesked skulle majoriteten av föräldrarna önska
få hålla barnen i lyceet ännu instundande läsår.

Landskapsstyrelsen avser dock att taga ställning till denna fråga
först efter det skolplaneringsnämnden och berörda kommuner avgivit
sina utlåtanden. För att dock få laga grund för ett dylikt beslut,
föreslår landskapsstyrelsen, att i 1 § skulle stadgas om rätt för
landskapsstyrelsen att besluta om den närmare tidpunkten för när
intagning av elever till första klassen skall upphöra.

Stadganden angående personalens ställning, då statsläroverk indra-
ges, har i riket utfärdats genom lagen den 14 januari 1972 (FFS
10/72) om reglering i vissa fall av personalens ställning vid indra-
get statsläroverk. Denna lag som i riksdagen behandlades i grundlags-
enlig ordning, är till sin natur sådan att en motsvarande landskaps-

lag i sak måste ges samma innehåll. En sådan ordning motiveras även av 20 § landskapslagen angående Ålands lyceum, vari stadgas att personalens löneförmåner och rätt till pension skall vara desamma som övriga tjänstemäns i landskapsförvaltningen. Enligt landskapslagen den 4 januari 1946 om de rättigheter och skyldigheter, som tillkomma innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller befattning, som indrages (4/46), kan tjänsteman i landskapets tjänst som indragits, överflyttas endast till annan landskapets tjänst eller befattning. Han är sålunda icke skyldig att mottaga tjänst eller uppdrag inom kommuns skolväsen och skulle icke heller ha någon förtursrätt vid besättande av tjänst vid grundskola.

Genom rikets nämnda lag har lagliga möjligheter givits för att personalen vid indraget statsläroverk framom andra sökande anställas vid den ombildade skolan. Detta har skett genom ett nytt förfarande, enligt vilket en tjänsteman överflyttas till innehavare av tjänst eller befattning vid en kommunal skola utan att denna tjänst eller befattning lediganslås. Motsvarande stadganden föreslås även ingå i föreliggande lagförslag.

Lagen medför icke enbart möjlighet för lärarna att bli överflyttade till kommuns tjänst utan ger också landskapsstyrelsen rätt att ålägga lärare vid lyceet att utom annan landskapstjänst mottaga sådan tjänst eller sådant uppdrag vid grundskola, som motsvarar hans tidigare tjänst. I sådant fall får lärarens förmåner dock icke försämrats.

Det anförda gäller förutom ordinarie lärare även övriga innehavare av tjänst eller befattning med grundlön vid lyceet. Så länge skolan är i landskapets ägo, torde lagen dock icke komma att beröra andra tjänstemän.

Emedan andra än ordinarie lärare icke äger rätt till lön på indragningsstat, har i lagen införts ett stadgande enligt vilket högstadiedistriktets eller kommuns styrelse kunde med förtursrätt anställa övriga lärare vid Ålands lyceum, som berörs av indragningen av mellanskolan. Detta gäller även kompetenta timlärare, som haft anställningen som huvudsyssla.

Innehavare av ordinarie lärartjänst vid grundskola är berättigad till lön på indragningsstat huvudsakligen enligt samma grunder som ordinarie landskapstjänsteman. På grund härav skulle rätten till lön på indragningsstat upphöra för den som överflyttas till ordinarie lärartjänst vid grundskola. Ifall lärare överflyttas till tjänst vid kommuns skolväsen, med vilken icke följer sådan rätt, erhåller han icke under den tid han bestrider den nya tjänsten lön på indragningsstat.

Förutom nämnda bestämmelser innehåller lagen vissa stadganden om rätt till personliga lönetillägg samt om rätt att överflytta lärare vid lyceet till tjänst vid grundskola även i det fall, att han icke fyller kompetenskraven för den tjänst eller den uppgift, till vilken överflyttningen sker.

Föreliggande lagförslag ger de lagliga möjligheterna att på ett ändamålsenligt sätt omplacera vissa lärare vid indragningen av mellanskolan vid Ålands lyceum. Som mål härvidlag har landskapsstyrelsen uppställt, att alla nuvarande lärare såvitt möjligt skall erhålla en fast tjänst, som motsvarar tidigare anställning och att löneförmåner skall bibehållas oförändrade. I det förslag till landskapslag om Ålands lyceum, som förelagts landstinget i en särskild framställning, har även förutsatts att lärare vid det framtida gymnasiet skall kunna fullgöra en del av sin undervisningsskyldighet vid grundskola och vice versa.

Med hänvisning till det anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående indragning av mellanskolan vid Ålands lyceum.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Utan hinder av vad i gällande landskapslag om Ålands lyceum är stadgat om antagande av elever till mellanskolans första klass kan landskapsstyrelsen besluta att intagning av nya elever till läroverkets första klass skall upphöra tidigast från ingången av läsåret 1972-1973.

2 §.

Sedan i 1 § stadgat beslut träder i kraft indrages mellanskolan vid Ålands lyceum med början från första klassen och därefter i en följd med en klass i året.

3 §.

Innehavare av lärartjänst med grundlön, som i samband med indragningen icke kan fullgöra sin undervisningsskyldighet vid gymnasiet eller den kvarvarande mellanskolan kan av landskapsstyrelsen förflyttas direkt eller efter uppförande på indragningsstat till för honom lämplig lärartjänst eller -uppgift vid grundskola i landskapet. Med uppgift avses därvid tjänstgöring, där den anställda står i arbetsavtalsförhållande till skolans huvudman.

I 1 mom. avsedd innehavare av tjänst är skyldig att på anvisning

av landskapsstyrelsen mottaga för honom lämplig lärartjänst eller uppgift vid grundskola. Har vederbörande icke samtyckt till att mottaga honom erbjuden tjänst eller uppgift, skall landskapsstyrelsen, efter att ha hört honom, besluta om huruvida han bör göra detta.

Vad i denna paragraf är stadgat om lärare gäller i tillämpliga delar övriga innehavare av tjänst eller befattning med grundlön vid läroverket.

Vid läroverket på provår förordnad lärare, extraordinarie befattningshavare, tillfällig funktionär och arbetstagare i varaktigt arbetsförhållande överföres, om han så önskar, av högstadiedistriktets eller kommunens styrelse såvitt möjligt till motsvarande tjänst eller uppgift vid grundskola.

Vad i 4 mom. är stadgat om överföring av där avsedda personer gäller i tillämpliga delar i fråga om anställande vid grundskola av kompetent timlärare vid läroverket, vilken haft anställningen som huvudsyssla.

4 §.

Rätt till lön på indragningsstat på grund av landskapets tjänst eller befattning upphör då vederbörande överföres till sådan tjänst vid kommuns skolväsen som medför rätt till lön på indragningsstat.

Till innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön, som överförts till annan än i 1 mom. avsedd tjänst eller uppgift vid kommuns skolväsen, erlägges icke lön på indragningsstat under den tid han handhar sagda tjänst eller uppgift. Är den lön, som i den nya tjänsten eller uppgiften erlägges till den överförde, mindre än den avlöning som enligt för tiden gällande stadganden eller bestämmelser skall erläggas i tjänst eller befattning, som motsvarar den indragna tjänsten eller befattningen, erhåller han såsom personellt avlöningstillägg det belopp som motsvarar skillnaden.

Rätten till lön på indragningsstat på grund av landskapets tjänst eller befattning upphör för den som överförts till i 2 mom. avsedd tjänst eller uppgift, om han avsättes eller om arbetsavtalet med honom genom hans förskyllan häves eller om han avgår från anställning vid kommuns skolväsen utan att omedelbart övergå till sådan tjänst, befattning eller uppgift inom annan kommuns skolväsen eller hos landskapet, som icke medför rätt till lön på indragningsstat.

Har någon på eget initiativ åtagit sig uppgift vid kommuns skolväsen, innehålls hans lön på indragningsstat eller den del av lönen på indragningsstat, som motsvarar avlöningen i sagda uppgift, under den tid han handhar uppgiften.

-5-

5 §.

Vad om personellt avlöningstillägg, tillägg till pension och till av ny tjänst härflytande lön på indragningsstat samt om ersättning för flyttningskostnader är stadgat för det fall, att innehavare av landskapets tjänst eller befattning med grundlön förflyttas till annan landskapets tjänst eller befattning, gäller i tillämpliga delar om han överföres till tjänst eller uppgift vid kommuns skolväsen.

Angående landskapets deltagande i ersättandet av kommuns i 1 mom. avsedda utgifter gäller vad som är stadgat om motsvarande utgifter i fråga om innehavare av tjänster vid grundskola.

6 §.

Innehavare av tjänst eller befattning kan i enlighet med 2 § förflyttas till tjänst eller uppgift vid grundskola även om han icke uppfyller de stadgade kompetensfordringarna, försåvitt han anses vara i stånd att sköta den tjänst eller uppgift till vilken överflyttningen sker.

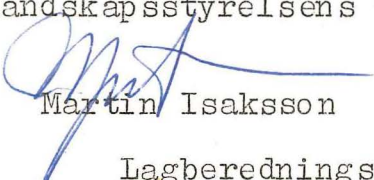
7 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Mariehamn, den 6 april 1972.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Martin Isaksson

Lagberedningschef

Sune Carlsson.